

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка 	Обов'язкова дисципліна ОК 15 Методика навчання фізкультурної освітньої галузі спеціальність 013 Початкова освіта ОП «Початкова освіта» Вид навчально-методичного забезпечення: Силабус		
	для здобувачів першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти		
	Кількість кредитів: 3		
	Викладач: к. пед. н., доцент		
	Цись Дмитро Іванович		
Контактна інформація:			
e-mail: tsysdi@gnpu.edu.ua			
тел. моб.: 0661890058			
Кількість часу на вивчення дисципліни			
		денна форма	заочна форма
Лекцій		20	6
Практичних занять		20	4
Лабораторних занять			
Самостійна робота студента		50	80
Форма контролю		екзамен	екзамен

Опис дисципліни

Змістом предмета «Фізична культура» у початковій школі є рухова активність із загальнорозвивальною спрямованістю. Програмою з дисципліни «Фізична культура» для учнів початкових класів нової української школи передбачено, що основною метою навчального предмета є розвиток в учнів ключової здоров'язбережувальної компетентності шляхом набуття ними навичок збереження, зміцнення здоров'я та дбайливого ставлення до нього.

Програму вивчення нормативного освітнього компонента «Методика навчання фізкультурної освітньої галузі», складено відповідно до освітньої програми підготовки «Бакалавра» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 «Початкова освіта», Стандарту вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», Державного стандарту початкової освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес ознайомлення з педагогічними технологіями та методичними особливостями їх реалізації у процесі фізкультурної підготовки учнів в початковій школі

Пререквізити (передумови) для успішного оволодіння змістом навчальної дисципліни: вивчення освітнього компонента здійснюється одночасно з іншими освітніми компонентами загальної підготовки та ґрунтується на попередньо здобутих знаннях у закладах загальної середньої освіти та навчальної дисципліни «Фізичне виховання», «Безпека життєдіяльності».

Постреквізити – на основі ОК «Методика навчання фізкультурної освітньої галузі» студенти опановують такі ОК: педагогічна практика (безвідривна), педагогічна практика в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, виробнича педагогічна практика, на робочому місці вчителя початкових класів, підготовка та написання курсової роботи із фахових методик, Атестаційний іспит із методик початкової освіти.

Метою навчання навчальної дисципліни «Методика навчання фізкультурної освітньої галузі» є: здійснення теоретичної та практичної підготовки студентів у набутті вмінь і навичок які забезпечують професійну діяльність у галузі фізичного виховання в сучасних умовах нової української школи. Формування в учнів стійкої мотивацію щодо збереження власного здоров'я, фізичного розвитку та фізичної підготовки; гармонійний розвиток природних здібностей та психічних якостей; використання засобів фізичного виховання в організації здорового способу життя.

Відповідно до освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта здобувачі освіти повинні оволодіти загальними і фаховими компетентностями.

Майбутні вчителі початкових класів повинні **оволодіти такими компетентностями:**

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-2. (частково) Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК 5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові компетентності (СК)

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

Очікувані результати навчання (ПРН)

ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-08. Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПР-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формуального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-14. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

ПР-15. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

Опрацювання курсу «Методика навчання фізкультурної освітньої галузі» в системі підготовки вчителя початкових класів передбачає різні види діяльності студентів: аудиторну роботу (лекції, практичні і лабораторні заняття), самостійну роботу, виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Підсумковий контроль здійснюється у 5 семестрі у формі заліку.

Методи викладання – словесні, наочні, практичні, частково-пошукові, технології проблемного, позиційного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні тощо.

Основні поняття: основні закономірності фізичного розвитку дитини; розвиток особистості дитини в період 6-10 років; руховий режим школяра; фізична підготовка та підготовленість; компоненти здорового способу життя; фізична культура і спорт; фізичне виховання; освітній процес.

Політика курсу

Організаційні питання :

З огляду на внесення Глухівської територіальної громади до переліку територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій, проведення лекційних, практичних занять здійснюватиметься за допомогою сервісів Zoom (платформа для проведення відеоконференцій, онлайнзанять, онлайнконсультацій (<https://zoom.us/>), Google (meet.google.com) із відображенням покликань в ел. розкладі;
- в асинхронному режимі – у Google Classroom.

Для студентів, які не мають змоги систематично виходити на зв'язок, буде забезпечено освітню комунікацію через Viber, Telegram, WhatsApp:

Цись Дмитро Іванович, т. +380661890058, 6733@ukr.net.

Організація навчання

Види занять. Лекція передбачає безпосередній контакт викладача з аудиторією. Із метою активізації пізнавальної діяльності студенти відповідають на запитання за темою заняття, беруть участь у вирішенні проблемних ситуацій. Запитання сприяють з'ясуванню рівня обізнаності здобувачів освіти із матеріалом курсу, визначають ступінь їх готовності до сприйняття і засвоєння наступного матеріалу.

Практичні заняття передбачає поглиблений, детальний розгляд здобувачами освіти окремих теоретичних положень курсу, формує вміння та навички практичного застосування теоретичних знань шляхом індивідуального виконання відповідно до переліку поставлених завдань. Перелік тем практичних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Практичне заняття передбачає проведення попереднього контролю засвоєних знань, умінь і навичок здобувачів освіти, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування, перевірку контрольних завдань, оцінювання. Під час виставлення підсумкової оцінки зараховуються оцінки, отримані студентами за окремі практичні заняття.

Самостійна робота студента (СРС) – це самостійна діяльність студента, спрямована на поглиблення знань, яку викладач планує разом зі студентом, але її виконання студент здійснює під безпосереднім керівництвом і контролем викладача. Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою дисципліни та містить завдання різного типу: від підготовки повідомлень, складання опорних конспектів до творчих завдань – виступ-презентація тощо.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Теми лекцій	
1	Предмет і завдання теорії та методики фізичного виховання. Фізичне виховання в системі освіти.
2	Принципи методи і засоби фізичного виховання.
3.	Загальні основи навчання фізичних вправ та розвитку фізичних якостей.
4.	Організація та проведення уроку з фізичної культури.
5.	Основи методики проведення занять з фізичного виховання.
6.	Форми організації занять фізичними вправами в школі.
7.	Планування, контроль та облік навчальної діяльності учнів з фізичного виховання.
8.	Види контролю та вимоги до обліку навчальної діяльності учнів.
Теми практичних занять	
1	Вступ. Теоретичні основи фізичного виховання
2	Характеристика засобів фізичного виховання

3.	Формування рухових умінь і навичок. Розвиток фізичних якостей.
4.	Урок – основна форма з фізичного виховання в школі.
5.	Методика проведення уроків фізичної культури за способами рухової діяльності.
6.	Фізкультурно-оздоровчі заходи у режимі дня молодших школярів в т.ч. в інклюзивному класі
7.	Позакласна робота з фізичного виховання.
8.	Види контролю та вимоги до обліку навчальної діяльності учнів.
Теми самостійних робіт	
1.	Система фізичного виховання в Україні.
2.	Становлення та розвиток фізичної культури в Україні.
3.	Характеристика засобів фізичного виховання.
4.	Характеристика оздоровчих, освітніх та виховних завдань.
5.	Принципи навчання.
6.	Формування рухових умінь і навичок, їх значення для фізичного розвитку дітей молодшого шкільного віку в т.ч. дітей з особливими освітніми потребами.
7.	Методи та прийоми навчання фізичним вправам.
8.	Аналіз комплексної програми фізичного виховання учнів 1-4 класів загальноосвітньої школи
9.	Рухлива гра як засіб всебічного розвитку молодших школярів.
10.	Фізкультурно-оздоровчі заходи у режимі дня молодших школярів в т.ч. в інклюзивному класі.
11.	Позакласна робота з фізичного виховання.

Критерії оцінювання знань і вмінь студентів з методики навчання фізкультурної освітньої галузі

Загальний підсумковий бал із дисципліни визначається на основі додавання (знаходження суми) балів за всі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни, і виставляється у відомість обліку успішності, індивідуальному навчальному плані студента за двома шкалами оцінювання: 100-бальною і ECTS.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА **Основна література**

1. Нова українська школа: методика навчання фізичної культури у 1–4 класах закл. заг. сер. освіти : навч.-метод. посіб. А. А. Боляк, Г. А. Коломоєць, А. А. Ребрина, Н. Л. Боляк. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2021. 160 с.
2. Кельбас Я.О., Цись Д.І. Розвиток координаційних здібностей та рухових навичок в учнів засобами спортивних та рухливих ігор. Наука та освіта в умовах війни: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка»: збірник матеріалів звітної науково-практичної конференції здобувачів вищої та фахової перед вищою освітою. За заг. ред. Луценка Г.В. Глухів. 2024. Ч.2. С. 513-515
3. Солощенко Д.Ф., Цись Д.І. Рівень фізичної підготовленості у дітей початкової школи засобом оздоровчої гімнастики. Нова українська школа очима студентів : матеріали III Всеукр. Інтернет-конф. (Глухів, 19 травня 2021 р.) / відп. за вип. І.В. Мозуль. Глухів, 2021. 129 с. С114-116.
4. Цись Д.І. Впровадження високоінтенсивних інтервальних тренувань під час уроків фізичної культури в початковій школі. «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка»,

Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»): журнал. 2024. № 13(41) 2024. С. 755-764. <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/issue/archive> DOI:[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-13\(41\)-755-764](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-13(41)-755-764)

5. Цись Д.І. Ефективність занять фізичного виховання з використанням сервісу Google у підготовці майбутніх вчителів початкових класів. *Олімпійський та паралімпійський спорт*. Суми: Сумський ДПУ ім. А.С. Макаренка. 2024. № 4. С. 69-74

<https://journals.spu.sumy.ua/index.php/sport>

6. Tsys D. Forming a healthy lifestyle for primary school children. European vector of modern education, science and production. Series of monographs Slovak Publishing House NES Nová Dubnica s.r.o., Slovenská Republika Monograph 2, 2024. P.128-142. (ISBN 988 – 963 – 8454 – 15 – 3 – 3S). http://www.wydawnictwo.wst.pl/oferta_wydawnicza_-_dostp_otwarty_oraz_zakup_publicacji_wydawnictwa/

Додаткова література

1. Боляк, А.А., Коломоєць, Г.А., Ребрина, А.А., Боляк, Н.Л. Нова українська школа: методика навчання фізичної культури у 1-4 класах закл. заг. сер. освіти : навч.-метод. посіб. Київ. : Видавничий дім «Освіта», 2021. 160 с.

2. Іванніков С.І. Індивідуально-диференційований підхід у змісті і методиці підготовки майбутніх учителів початкової школи до фізичного виховання учнів. Науковий вісник Донбасу. 2012 №1. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2012_1_4

3. Максимчук Б. А. Сутність готовності майбутнього вчителя початкової школи до професійної діяльності з фізичної культури. *Нові технології навчання*. Київ, 2006. Вип. 45. С. 52-59.

4. Масляк І. П. Динаміка рівня фізичної підготовленості молодших школярів під впливом спеціальних вправ, спрямованих на поліпшення функціонального стану аналізаторів. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту: науково-теоретичний журнал*. Київ: НУФВСУ, 2008. № 4. С. 47–51.

5. Масляк І. П. Шляхи вдосконалення змісту уроків фізичної культури у школярів молодших класів. Молода спортивна наука України: *Збірник наукових статей з галузі фізичної культури та спорту*. Львів, 2006. Випуск 10. Т. 1. С. 44-50.

6. Цись Д.І. Використання комп'ютерних технологій під час навчання в початковій школі Наука та освіта в умовах війни: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка з нагоди 150-ї річниці заснування університету: матеріали щорічної звітної науково-практичної конференції викладачів, докторантів, аспірантів, молодих учених та здобувачів вищої освіти (23-24 травня 2024 р.). Глухів. 2024. С. 198-200.

Інформаційні ресурси

1. Козачук В. К. Школа формування компетентностей школярів на уроках фізичної культури [Електронний ресурс] В. К. Козачук. Режим доступу: mga-sport.blogspot.com/p/blog-page_23.html

2. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» [Електронний ресурс] // Режим доступу до дж.: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3808-12>. Наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства освіти і науки України (від 20.07.2009 N 518/674) – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0772-09>.

3. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1 – 2 класи, затверджені рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 року. [Електронний ресурс]. Розробленої під керівництвом О. Савченко Київ, ТД «Освіта – Центр

плюс», 2018р.-240с. Режим доступу: <https://naurok.com.ua/kalendarne-planuvannyaz-z-fizichno-kulturi-i-ii-semestr-nush-80553.html>

4. Фізична культура навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1 – 4 класи. Розробленої під керівництвом Круцевич Т.Ю. , Л.І. Іванова [Електронний ресурс]. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>

5. <http://mon.gov.ua/> - сайт Міністерства освіти і науки України.

6. <http://osvita.ua> - освіта в Україні та за кордоном (новини освіти, конкурси, олімпіади, корисні посилання, початкова освіта, середня освіта, вища освіта).

7. <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/derj-stand.html> - Державний стандарт початкової освіти.

9. <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkovashkola.html> -навчальні програми для початкової школи